

Brussel, datum handtekening

Mededeling: 23/C/01/D2

Rubriek: 27

Uw contactpersoon: Gert ROM, Attaché
Tel. 02/209.19.37 – jur@ocm-cdz.be

DE VERSLAGGEVING OVER DE SAMENWERKING MET DERDEN
BOEKJAAR 2022 - VERSLAGGEVING IN 2024
BEGRIP SAMENWERKING

1. Verslaggeving over de samenwerkingen met derden - boekjaar 2022

De wet van 18 mei 2022 houdende diverse dringende bepalingen inzake gezondheid heeft artikel 43 van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen, dat handelt over de samenwerking met derden, grondig gewijzigd. Artikel 31 van de wet van 6 augustus 1990 is ook gewijzigd door voormelde wet, waarbij de perimeter van de interne controle en van de interne audit van de landsbonden uitgebreid werd naar de verbonden entiteiten.

Om bepaalde aspecten van het nieuwe artikel 43 uit te voeren, is op 18 december 2023 het koninklijk besluit van 21 november 2023 gepubliceerd tot uitvoering van artikel 15, §§ 1, 5° en 2, 6°, van artikel 31, eerste lid, en van artikel 43, §§ 1, vierde lid, 2, tweede, derde en vierde lid, en 3, van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen.

Aangezien de wet van 18 mei 2022 voorziet dat het nieuwe artikel 43 in werking treedt vanaf **boekjaar 2022**, zal het volgende verslag van de raad van bestuur voor de algemene vergadering over de samenwerking met derden opgesteld moeten worden volgens het nieuwe model. Tot op heden werd dat verslag telkens voorgesteld aan de algemene vergadering die belast was met de goedkeuring van de jaarrekening van de aanvullende verzekering voor het betrokken jaar. Voortaan zal het nodig zijn om rekening te houden met het feit dat de verbonden entiteiten zelf een verslag moeten overmaken aan de mutualistische entiteiten waarmee ze verbonden zijn. Die verslaggeving van de verbonden entiteiten vormt dus een voorwaarde die nodig is voor en voorafgaat aan de verslaggeving van de mutualistische entiteiten.

Overeenkomstig artikel 13 van het voormelde koninklijk besluit van 21 november 2023 is de volgende overgangsregeling ingevoerd met betrekking tot de samenwerkingen met derden betreffende boekjaar 2022:

- het verslag van de raad van bestuur van het ziekenfonds of van de landsbond over de samenwerking met derden wordt overgemaakt aan de algemene vergadering **tegen ten laatste 31 december 2024**.

Dat verslag van de raad van bestuur moet overgemaakt worden aan de Controledienst binnen de 30 dagen die volgen op de algemene vergadering, vergezeld van een uittreksel uit de notulen van de overeenkomstige algemene vergadering, dat aantoont dat dat punt is behandeld.

Het verslag van de revisor over de verslaggeving door de raad van bestuur moet ook overgemaakt worden aan de Controledienst binnen de 30 dagen die volgen op de algemene vergadering;

- het verslag van de verbonden entiteit wordt overgemaakt aan de betrokken mutualistische entiteit binnen de dertig kalenderdagen die volgen op de datum van de eerstvolgende algemene vergadering die samenkomt om de jaarrekening van de verbonden entiteit goed te keuren, die zal plaatsvinden na de inwerkingtreding van het koninklijk besluit en **tegen ten laatste 31 juli 2024**.

Diezelfde termijn is ook van toepassing op de termijn om een kopie over te maken van het verslag van de verbonden entiteit aan de landsbond, alsook, in voorkomend geval, op de termijn die voorzien is om het bijzonder verslag van de commissaris over de verslaggeving van de verbonden entiteit, over te maken.

Voor de goede orde wordt eraan herinnerd dat sinds 1 januari 2022, gelet op de wijzigingen aangebracht aan artikel 43, mutualistische entiteiten niet langer verplicht zijn om samenwerkingsovereenkomsten te sluiten volgens het sjabloon van omzendbrief 08/11 van 22 oktober 2008. Mutualistische entiteiten moeten dus niet langer dergelijke samenwerkingsovereenkomsten of wijzigingen daaraan overmaken aan de Controledienst.

2. Begrip “samenwerking”

De uitwisselingen met de sector hebben de aandacht gevestigd op de noodzaak om het begrip “samenwerking” te verduidelijken, om zo te streven naar een eenvormige toepassing van het wettelijk kader.

Het begrip samenwerking wordt gedefinieerd in de voormelde wet van 6 augustus 1990. Artikel 43, § 1, van die wet schrijft zo in het eerste en derde lid het volgende voor:

“De raad van bestuur van het ziekenfonds of de landsbond brengt minstens een keer per jaar verslag uit aan de algemene vergadering over de samenwerking met de derden, ongeacht zijn type en aard.

(...)

De samenwerking bedoeld in het eerste lid is deze die de uitvoering beoogt van de opdrachten van de ziekenfondsen en van de landsbonden die hen toevertrouwd worden door een wet, een decreet of een ordonnantie, alsmede de terbeschikkingstelling van een ziekenfonds of van een landsbond, door een verbonden entiteit, van goederen en prestaties om die opdrachten te verwezenlijken. (...).”

In het commentaar van de artikelen van de voormelde wet van 18 mei 2022 wordt er over de bepaling die artikel 43 van de wet van 6 augustus 1990 heeft gewijzigd en die artikel 64 was van de wet die toen nog in ontwerp was¹, het volgende verduidelijkt:

“(…) In de eerste plaats moet de kwestie van het samenwerkingsstype dat het voorwerp moet uitmaken van een rapportering aan de algemene vergadering en van de vorm ervan uitgeklaard worden. Er bestaan vandaag immers verschillende mechanismen die het voor de algemene vergadering niet meer mogelijk maken om een eenvoudig overzicht op de situatie te hebben.

Zo is gepreciseerd dat elke samenwerking met een derde het voorwerp moet uitmaken van een verslag aan de algemene vergadering van de mutualistische entiteit, ongeacht het type of de aard ervan.

¹ Wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake gezondheid, parl. doc., Ka. volks., gew. zit. 2021-2022 nr. 2320/001, p. 56.

Door samenwerking met een derde wordt verstaan deze die de uitvoering beoogt van de opdrachten van de ziekenfondsen en van de landsbonden die hen toevertrouwd worden door een wet, een decreet of een ordonnantie, alsmede de terbeschikkingstelling van een ziekenfonds of van een landsbond, door een verbonden entiteit, van goederen en prestaties om die opdrachten te verwezenlijken.

Men bedoelt derhalve niet (bijvoorbeeld) de algemene samenwerking met diensten wat betreft de telefonie, de energie, het onderhoud, kleine benodigdheden [sic], enz.

Het doel is hier in tegenstelling 2 types van samenwerking te bedoelen:

- *de samenwerkingen die de mutualistische entiteiten rechtsstreeks [sic] toelaten de toevertrouwde opdrachten uit te voeren in het kader van de verplichte verzekering op federaal vlak of van een deelstaat, van de verplichte aanvullende verzekering of nog van het aanbieden van verzekeringsproducten met facultatieve aansluiting. Zo wordt andere [sic] andere de samenwerking bedoeld met entiteiten die toelaten om voordelen of diensten aan de leden te bieden. Dit laat toe de transparantie op de relaties met de partnerentiteiten van de ziekenfondsen en van de landsbonden, te verhogen;*
- — *de samenwerking met verbonden entiteiten. Dienaangaande zal een specifieke aandacht gevestigd worden op de samenwerking met verbonden entiteiten die tot doel heeft de terbeschikkingstelling, van de mutualistische entiteiten, van middelen om die opdrachten te verwezenlijken. Deze verbonden entiteiten maken immers deel uit van de mutualistische omgeving en het is derhalve belangrijk dat de algemene vergadering van de ziekenfondsen en van de landsbonden over een duidelijke en pertinente informatie beschikken over hen. (...)” .*

Er moet eerst aan herinnerd worden dat de doelstelling erin bestaat om aan de algemene vergaderingen van de mutualistische entiteiten een volledig overzicht te bieden van de samenwerkingen, met andere woorden die specifieke banden die mutualistische entiteiten kunnen hebben met derden, of het nu wel of niet om gebonden entiteiten gaat.

Het behoort tot de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur van de betroffen mutualistische entiteit om, op basis van elke concrete situatie, te bepalen of er al dan niet een samenwerking met een derde bestaat en of een derde beantwoordt aan de criteria die het begrip ‘verbonden entiteit’ definiëren.

Voor er meer verduidelijkingen worden gegeven, is het al mogelijk om te stellen dat de volgende samenwerkingen van mutualistische entiteiten in ieder geval samenwerkingen vormen in de zin van artikel 43:

- die met een “verbonden entiteit” in het kader van de uitoefening van de opdrachten van de mutualistische entiteiten die hen toevertrouwd worden door een wet, een decreet of een ordonnantie;
- die waarvan het doel erin bestaat om de steun van een derde te genieten voor het organiseren van een dienst van de aanvullende verzekering;
- de betoelaging van sociosanitaire structuren of de financiering van collectieve acties zoals bedoeld door het koninklijk besluit van 12 mei 2011² met uitzondering evenwel van de situaties die hieronder staan verduidelijkt.

² Koninklijk besluit van 12 mei 2011 tot uitvoering van artikel 67, zesde lid, van de wet van 26 april 2010 houdende diverse bepalingen inzake de organisatie van de aanvullende ziekteverzekering (I).

Banden tussen mutualistische entiteiten onderling

Aangezien de doelstelling erin bestaat om de banden met derden te beogen, vallen de banden tussen mutualistische entiteiten onderling niet onder de toepassing van artikel 43 van de wet van 6 augustus 1990. Onder “mutualistische entiteiten” worden hier juridische entiteiten verstaan die onderworpen zijn aan de wet van 6 augustus 1990 en aangesloten zijn bij eenzelfde landsbond.

Banden met intermutualistische entiteiten

In de praktijk gebeurt het dat landsbonden samenwerken met eenzelfde derde, met name een intermutualistische entiteit (Mutas, AIM, IM, etc.).

De toepassing van de criteria bepaald in de regelgeving heeft echter tot gevolg dat die intermutualistische entiteiten als dusdanig niet automatisch beschouwd zouden moeten worden als “verbonden entiteiten”. Niettemin raadt de Controledienst aan dat de intermutualistische entiteiten beschouwd worden als “verbonden entiteiten” ten opzichte van alle landsbonden waarmee ze samenwerken.

Wat de interne controle en audit betreft, voorziet de wet³ niet de mogelijkheid om de interne controle en interne audit te moduleren tussen de landsbonden. Het principe bestaat erin dat elke landsbond individueel verantwoordelijk is. De landsbonden kunnen echter de praktische maatregelen nemen die hun nuttig lijken voor zover dat niets wegneemt van de verantwoordelijkheid van elk daaromtrent.

Banden met verzekeringsmaatschappijen van onderlinge bijstand (VMOB's)

Gelet op de specificiteiten die verbonden zijn aan de aard en de activiteiten van VMOB's, vormen de banden die deze mutualistische entiteiten met derden kunnen onderhouden geen samenwerkingen, wanneer die als voorwerp hebben:

- de uitoefening van de onafhankelijke controlefuncties;
- het beroep doen op externe medische expertise.

Aard van de samenwerkingen

Aangeven dat de samenwerkingen de opdrachten van de mutualistische entiteiten als doel hebben, laat toe om banden uit te sluiten die van “algemene” aard zijn, zoals die verwoord worden in het commentaar van de bepaling.

Wanneer een derde echter beschouwd kan worden als een “verbonden entiteit”, wordt eraan herinnerd dat artikel 43 samenwerking ook bepaalt als “*de terbeschikkingstelling van een ziekenfonds of van een landsbond, door een verbonden entiteit, van goederen en prestaties om die opdrachten te verwezenlijken*”.

Wat de “opdrachten” van de mutualistische entiteiten betreft, wordt hierbij niet enkel, zoals het commentaar verklaart, het aanbieden van voordelen of diensten in het kader van de aanvullende verzekering beoogd, maar ook de opdrachten die hun worden toevertrouwd in het kader van de verplichte verzekering, of die nu federaal of van een deelstaat is, de verplichte aanvullende verzekering, maar ook het aanbieden van verzekeringsproducten met facultatieve aansluiting.

Ondersteuning door derden bij het organiseren van een dienst van de aanvullende verzekering, dat een belangrijk deel uitmaakte van de vroegere samenwerkingsovereenkomsten, wordt uiteraard niet uitgesloten. Daaromtrent herinnert de Controledienst eraan dat de financiering van collectieve acties of de betoelaging van sociosanitaire structuren gedefinieerd worden door het voormelde koninklijk besluit van 12 mei 2011 en dat ze dus deel uitmaken van het aanbieden van diensten in het kader van de aanvullende verzekering.

³ Artikel 31 van de wet van 6 augustus 1990.

Financieringen van collectieve acties of betoelagingen van socio-sanitaire structuren, door een mutualistische entiteit, waarvan het bedrag lager ligt dan 1.500 EUR per jaar, vormen echter geen samenwerkingen. Dergelijke financieringen en betoelagingen moeten niettemin steeds opgenomen worden in de statuten en jaarlijks meegedeeld worden aan de algemene vergadering.

In de volgende scenario's moeten banden met zorgverleners of verstrekkers van goederen of diensten niet als samenwerkingen beschouwd worden:

- wanneer de mutualistische entiteit geen enkele financiële tegemoetkoming toekent aan de derde en dat ofwel de doelstelling er enkel in bestaat dat de zorgverlener zich ertoe verbindt om de toekenningsvoorwaarden van de toegekende voordelen na te leven in het kader van de aanvullende verzekering, ofwel de organisatie van het voordeel van de aanvullende verzekering niet ten laste wordt genomen door de verstrekker van goederen of diensten;
- wanneer de band tussen de mutualistische entiteit en de derde zich beperkt tot het organiseren van een derdebetalerssysteem.

Banden met de verstrekkers van communicatie-, sponsor-, marketing- en reclamediensdiensten moeten ook niet beschouwd worden als samenwerkingen waarvoor verslaggeving nodig is, tenzij de betrokken derde een "verbonden entiteit" is.

Ten slotte wordt verduidelijkt dat het sluiten van partnerschapsakkoorden tussen een mutualistische entiteit en derden, opdat die laatste rechtstreeks voordelen toekennen aan de leden, geen samenwerkingsvorm is. Er wordt er echter aan herinnerd dat de Raad van de Controledienst heeft geoordeeld dat het sluiten van dergelijke akkoorden aan de volgende voorwaarden moet beantwoorden:

- het sluiten van dergelijke akkoorden moet beperkt blijven tot het bevorderen van het fysieke, psychische en sociale welzijn;
- er mag geen enkele financiële stroom plaatsvinden tussen de mutualistische entiteit en de derde;
- mutualistische entiteiten worden enkel toegestaan om reclame te voeren omtrent de voordelen die door partners rechtstreeks aan hun leden worden toegekend in de "mutualistische pers" (en niet in reclame via andere kanalen) waarbij dient verduidelijkt dat het niet gaat om voordelen toegekend door de mutualistische entiteit, maar wel om die toegekend door de partner ten voordele van de leden van de mutualistische entiteit.

Uit het voorafgaande blijkt dat de samenwerkingen bedoeld in artikel 43 alle samenwerkingen zijn die:

- niet vallen onder de "algemene" samenwerkingen zoals bedoeld in het commentaar van de bepaling;
- niet genoemd worden onder de uitsluitingsgevallen die in deze mededeling verduidelijkt worden.

De praktijk zal mettertijd toelaten om te verduidelijken wat er verstaan moet worden onder samenwerking, rekening houdend met de doelstelling die de wetgever nastreeft.

22-12-23

X Annemie Rombouts

Annemie ROMBOUTS

Voorzitter van de Raad

Signed by: Annemie Rombouts (Signature)